

Upravništvo Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Upravništvo Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novč mesto: Ljubljanska cesta 42
Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Kačuni in Ljubljanski pokrajinski poštovni
čkovni zavod št. 17.749, za ostale knje
Italije Servizio Conti. Cori Post No 11-3118

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.

Uredništvo:

Ljubljana - Puceljova ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

54 USA-Flugzeuge vernichtet

Die schweren Kämpfe im Süden der Ostfront - Hervorragender Abwehrerfolg zwischen Dnjestr und Tschassy - Schwerste blutige Verluste der Sowjets - Neuer Sowjetangriff bei Pleskau abgewiesen

Aus dem Führerhauptquartier, 3. April. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Westlich Otschakov wurden Übersetzversuche des Feindes vereitelt, westlich Beresowka stärkere Angriffe der Sowjets abgeschlagen. In einer Einbruchsstelle sind noch schwere Kämpfe im Gange. Zwischen Dnjestr und Pruth und im Raum von Tschernowitz, nördlich des Dnjestr, dauern die schweren Kämpfe an.

Bei Stanislaw warfen ungarische Truppen feindliche Kräfte im Gegenangriff zurück. Die Besatzung von Tarnopol hielt weiter schwersten feindlichen Angriffen stand und vernichtete zehn feindliche Panzer. Dabei hat sich Leutnant Hoepfl, Batteriechef einer Sturmgeschützbrigade, durch besondere Tapferkeit hervorgetan.

Wiederholte Angriffe der Bolschewisten gegen die Stadt Kowel scheiterten an dem entschlossenen Widerstand der Verteidiger. Im Raum nördlich der Stadt nahmen unsere Truppen mehrere wichtige Höhenstellungen. In den Kämpfen der letzten Tage haben sich hier der SS-Obersturmführer Nikolschek, Kompaniechef in einem Panzerregiment, und der Obergefreite Pollack, im Stabe eines Grenadierregiments besonders ausgezeichnet.

Zwischen dem Dnjestr und Tschassy haben die unter dem Befehl des Generals der Infanterie von Tippelskirch und des Generals der Artillerie Martinek stehen-

den Truppen in siebentägigen schweren Kämpfen Durchbruchversuche von 17 feindlichen Schützendivisionen, einer motorisierten und zweier Panzerbrigaden vereitelt und damit einen hervorragenden Abwehrerfolg errungen. Die Sowjets hatten schwerste blutige Verluste. In diesen Kämpfen hat sich die schlesische 18. Panzer-Grenadier-Division unter Führung des Generalmajors Zutavern besonders bewährt.

Südlich Pleskau griffen die Bolschewisten mit neu herangeführten Divisionen, von zahlreichen Panzern und Schlachtfliegern unterstützt, erneut an. Sie wurden unter hohen blutigen Verlusten abgewiesen und verloren 57 Panzer, Schlacht- und Kampfflieger unterstützten mit besonderem Erfolg die Abwehrkämpfe des Heeres. Allein in diesem Raum wurden 32 feindliche Flugzeuge in Luftkämpfen, zwei weitere durch Flakartillerie vernichtet.

Wachfahrzeuge der Kriegsmarine schossen im Finnischen Meerbusen wiederum sechs sowjetische Bomber ab.

In Italien fanden auch gestern keine Kampfhandlungen von Bedeutung statt.

Bei einem Angriff nordamerikanischer Bomber auf Orte in Südostdeutschland wurden in heftigen Luftkämpfen 54 feindliche Flugzeuge, darunter 50 viermotorige Bomber, vernichtet. In Steyr entstanden Schäden.

Izjava madžarske vlade

»V tem zgodovinskem boju moramo mobilizirati vse sile naše države«

Budimpešta, 2. apr. Madžarska vlada je objavila naslednjo izjavo:

Na vzhodnem bojišču se bjejo odločilni boji, ki bodo za stoletja določili potek evropske usode in s tem tudi madžarske zgodovine. Madžarski narod je zato nujno zainteresiran, da se ta boj konča z zmago nad boljševizmom, ker bi sicer prišel naš narodni obstoj v največjo nevarnost.

Taj smrtni nevarnosti se madžarski narod sam ne more upreti, čeprav bi v tem gigantskem boju žrtvoval poslednjo kapljico svoje krvi. Boljševizem lahko uniči le naš najmočnejši zaveznik, Führer velikonemškega Reicha Adolf Hitler, čigar vojska je že v sedanjih petih letih vojne dokazala, da je zmogla naravnost nadloveskih dejanj, ki jih doslej v zgodovini še nihče ni mogel storiti.

Naša dežela je prijateljsko zvezana z velikonemškim Reichom, z njegovimi vojskami pa se danes bori rano ob rami proti skupnemu sovražniku. Ker je potrebno, da sodeluje madžarski narod za zagotovitev uspeha skupnega boja z vsemi silami v tej borbi na življenje in smrt, so prišli na podlagi medsebojnega sporazuma v deželo nemške čete, ki bodo enako kakor na Finskem in v drugih državah pomagale, da bomo skupno oborožili naše meje, Evropo in kulturno človeštvo. Zato se morajo vse zdrave sile madžarskega naroda zbrati okrog vlade, ker je potrebno, da ljudje z vso voljo, z vsem zaupanjem in z vso odločnostjo pomagajo pri zagotovitvi uspeha samobrambenega boja. To je tudi

volja prvega Madžara, državnega upravitelja madžarskega kraljevstva Horthyja. S to voljo, odločnostjo in s tem zaupanjem bo vlada lahko izpolnila svojo dolžnost tako glede uspešne izvedbe samobrambenega boja kakor tudi glede nujne ustvaritve zmožnejših, pravčnejših in bolj zdravih notranjih razmer. Zagotovila bo delo, mir, notranjo varnost ter vse pogoje za čim uspešnejše delo. Ustvariti hoče pravičnejše socialne odnose v vsem družabnem in gospodarskem življenju in hoče pravilno razdeliti neobhodne vojne težave v smislu izenačujoče pravičnosti. V duhu harmoničnega narodnega sodelovanja se bo podrobno bavila z upravnimi in gospodarskimi socialnimi zahtevami vseh družabnih slojev ter predvsem z industrijskim in poljedelskim delavstvom, ki ustvarja pretežno večino narodnega dela. V madžarskem življenju hoče ustvariti zdrav, čist, pošten in zanesljiv čut za skupnost ter izvesti vse ukrepe, ki so nujni za povečanje narodnega dela ter za ustvaritev varnega notranjega življenja.

Vlada trdno zaupa v uspeh svojih naporov in poziva za to vse verne sinove naroda, naj se strnejo in enodušno pomagajo pri rešitvi domovine ter pri ustvaritvi srečnejše Madžarske. V zaupanju v naš junaški honved in v pripravljenost naroda za žrtve gleda vlada s polnim mirom in odločnostjo v bodočnost, ker neomajno veruje v končno zmago, ki bo zagotovila Madžarski mesto v novi Evropi, vredno njene velike in slavne preteklosti.

I nemčija bo zmagala

Ženeva, 2. aprila. Nemški vojni ujetniki, ki so se peljali v koloni tovornih avtomobilov preko Tishominga v Oklahomi, so metali, kakor poroča »Times«, primitivno izdelane in v slabi angleščini sestavljene letake z naslednjo vsebino: »Ameriški narod, ali si hotel to vojno? Čemu žrtvuješ svoje življenje za židovstvo in za kapital? Tvoji možje, očetje, bratje, sinovi in zaročenci padajo, a ne vedo, za kaj. Nemčija bo zmagala. Hitlerjev svetovni nazor bo zavladal po vsem svetu.

Na poti k enotnemu evropskemu času

Berlin, 2. apr. Istočasno z uvedbo poletnega časa v Nemčiji so uvedli poletni čas tudi v večini evropskih držav. Ure so premaknili v Belgiji, na Nizozemskem, v Franciji, na Danskem, Norveškem, Finskem, v Italiji in na vsem jugovzhodu. V Španiji bodo uvedli poletni čas sredi aprila. Skupnega evropskega časa nista uvedli le Švica in Švedska, ki se držita normalnega srednjeevropskega časa. Poleg njih je Portugalska edina evropska država, ki nima poletnega časa. Njene ure zaostajajo dve uri za našimi urami.

Izmenjava v vojaškem vrststvu Švedske

Stockholm, 1. apr. S 1. aprilom nastopi, kakor je bilo sklenjeno lani ob koncu leta, izmenjava v zasedbi mesta vrhovnega poveljnika švedske oborožene sile. Dosedanjega šefa generala Thorellna bo zamenjal general Jung. Nadalje je zamenjal poveljnika vojske generala Homliqista general Douglas.

Stavke v Angliji

Ženeva, 3. apr. »Daily Telegraph« javlja, da se je stavka vajencev v angleških ladjedelnicah in strojni tovarnah močno razširila. Sedaj so iz simpatije do stavkajočih v Tynu pričeli stavkati tudi vajenci istih obratov v Glasgowu, Greenocku, Huddersfieldu in Middlesbroughu. Skupno stavka 26.000 ljudi, ki jih vodijo deloma izredno dobre organizacije.

O stavkah v premogovnikih južnega in zapadnega Yorkshira poroča »Daily Telegraph«, da počiva sedaj že 75% vseh premogovnikov. 95.000 mož je prenehalo delati.

Po »Times« vesti se še vedno ni končala stavka v belfastskih ladjedelnicah in v severnoirskih letalskih tovarnah. Tamkaj se 20.000 stavkajočih delavcev ni odzvalo niti pozivu severnoirskega ministra za delo Granta, ki jih je prosil, naj se vrnejo v tovarne, ker njihova stavka močno ovira vojno proizvodnjo.

Kriza iranske vlade

Antakya, 2. apr. Nova iranska vlada je morala odstopiti že na prvi seji parlamenta. Min. predsednik Mohamed Sued je dobil mandat za sestavo nove vlade.

Wingatesova smrt enaka japonski zmagi

Stockholm, 1. apr. »Nya Dagligt Allehand« poroča iz Londona, da smatrajo tamkaj smrt gverilskega strokovnjaka za nesrečo, ki jo je možno primerjati z veliko japonsko zmago. Čeprav je letalo, v katerem je bil general, strmoglavilo že pred osmimi dnevi, so odlašali objavo Wingatesove smrti, ker so hoteli prepričati, da bi Japonci v severni Burmi izvedeli, da so padalske čete izgubile svojega poveljnika.

Imphal popolnoma izoliran

Tokio, 2. aprila. Japonske edince so se osredotočile okrog sovražnikove postojanke Imphal, ki je sedaj popolnoma izoliran. Po bojih za cesto iz Imphala v Kočima dne 28. marca so japonske čete 29. marca pričele korakati proti Imphalu. Japonske edince so popolnoma zaprle cesto Imphal-Kočima, ki je življenjsko važna sovražnikova oskrbovalna črta. Istočasno so ogrozile Imphal s hrbita. Neka druga kolona je zasedla 29. marca važno postojanko, 30 km severno od Imphala. Sovražnikovo vrhovno poveljništvo je moralo priznati, da so japonske čete poglnele v zrak mostove na cesti Imphal-Kočima.

Stockholm, 3. apr. Reuter je moral priznati, da so japonske čete odrezale cesto Imphal-Kočima, ki je glavna oskrbovalna pot za čete, ki branijo Imphal.

Švicarski tisk o Reuterjevih lažeh

Ženeva, 31. marca. »Courier de Geneve« graja pomanjkanje resničnosti v britanski poročevalski službi in obsoja predvsem neresenosti vesti, ki jih često razširja agencija Reuter. List piše: »Dne 20. marca je objavil Reuter, da so hudi boji za Cassino tik pred koncem. Popolna zasedba tega kraja naj bi bila po njegovem »le še vprašanje ure. Dejansko so od takrat že pretekle ure in dnevi, pa še vedno ne izgleda, da bi se bil boj med Nemci in Američani za cassinske razvaline že končal.

1. marca je trdil Reuter, »da bo Finska v nekaj dneh prenehala z vojno. V resnici pa je Finska moskovske pogoje odklonila ter nadaljuje svoje bojevanje.

V zadnjem času so dali dogodki na Madžarskem povod za najrazličnejše vesti. Javljali so, da je državnim upraviteljem Horthy ujet v Führerjevem glavnem stanu, dočim koraka nemška vojska v njegovo državo. Dne 20. marca pa je prinesel Reuter poročilo iz Ankare, ki pravi, da je bil Horthy o vseh načrtih poučen in da je bil z njimi sporazumen.

Končno so domneve, ki jih razširja Reuter o miru, enako številne kakor različne. Kljub temu je zelo nenavadno, da bi kaka vojska v kratki dobi objavljala popolnoma različna mnenja. To pa je storil nedavno general Mountbatten.

V vsem tem spletkarstvu se zrcalijo gotove angleške namere, toda švica ni voljojača se država. Ne je, da se ne sme udeležati političnih kampanj drugih narodov, temveč ji nena lastna korist narekuje, da ostane mirna in realistična.

Uničenje 54 ameriških letal

Težki boji na jugu vzhodnega bojišča - Sijajen obramben uspeh med Dnjepr in Čausi - Zelo težke sovjetske izgube - Zavrtnje novega sovjetskega napada pri Pskovu

Führerjev glavni stan, 3. aprila. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja: Zapadno od Očakova smo izločili sovražnikove prekomernostne poskuse, zapadno od Berezoške pa odbili močnejše sovjetske napade. V nekem vdoru so se v teku težki boji. Med Dnjeptom in Prutom ter na področju pri Černovicah, severno od Dnjestra, se nadaljujejo težki boji.

Pri Stanislawu so vrgle madžarske čete sovražnikove sile nazaj s protinapadom. Tarnopolska posadka se je še nadalje upirala najtežjim sovražnikovim napadom in je uničila 10 sovražnikovih oklopnikov. Pri tem je pokazal posebno hrabrost poročnik Hoepfl, baterijski vodja v brigadi naskakovalnih topov.

Ob odločnem odporu nemških branilcev so se izločili ponovni boljševiški napadi na mesto Kovel. Na področju severno od mesta so zavzele naše čete več važnih višinskih postojank. V bojih zadnjih dni sta se tu posebno odlikovala višji krčelni vodja SS Nikolussilek, četni vodja v oklopnem polku in deseter Pollack iz štaba nekega grenadirskega polka.

Med Dnjeptom in Čausi so čete pod poveljstvom pehotnega generala von Tippelskircha in topniškega generala Martineka v sedemdesetih težkih bojih preprečile prebijanje poizkuse sedemnajstih sovražnih strelnih divizij, ene motorizirane in dveh oklopnih brigad. S tem so dosegle sijajen obrambni uspeh. Sovjetske čete so imele najtežje krvne izgube. V teh bojih se je posebno odlikovala šlezjska 18. divizija oklopnih grenadirjev pod vodstvom generalnega majorja Zutaverna.

Južno od Pskova so boljševiški s svežimi divizijami in s podporo številnih oklopnikov ter bojnih letal ponovno napadli. Z velikimi krvnimi izgubami smo jih zavrnili. Izgubili so 57 oklopnikov. Bojna letala so posebno uspešno pedpirala obrambe boje vojske na zemlji. Samo na tem področju smo uničili v letalskih bojih 32 sovražnikovih letal, dve nadaljnji pa je zbil protiletalsko topništvo.

Strazne edince vojne mornarice so v Finskem zalivu znova sestrelile šest sovjetskih bombnikov.

V Italiji tudi večeraj ni bilo nikakih pomembnih bojev. Pri napadu severnoameriških bombnikov na kraje v južnovzhodni Nemčiji smo zbili v silovitih letalskih bojih 54 sovražnikovih letal, med njimi 50 štirimotornih bombnikov. V Steyru je bila povzročena škoda.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 3. apr. Rumunsko vrhovno poveljništvo je izdalo naslednje vojno poročilo: S Krina in z obale Črnega morja ne javljajo o nikakih posebnih dogodkih. V srednji Besarabiji so nemške čete večeraj s protinapadom zavrnile sovražnika, ki je znova pridiral proti železnici Jas-Kišinev. Severno od Jasija so naše čete z zaneseno akcijo skoraj povsod vrgle sovražnika nazaj preko Jijje. V odseku Todireni-Nord-Dorohoi-Steroince je prišlo le do izvidniških akcij. Nemške čete so z velikimi izgubami za sovražnika odbile njegove napade na mesto Hotin.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 2. apr. Vojno poročilo z dne 2. aprila ne javlja z bojišča nič posebnega.

Hudi boji med Dnjeptom in Čausi

Berlin, 2. aprila. Tudi četrti dan obrambne bitke med Dnjeptom in Čausi, ki se je pričela 25. marca, se je z nezmanjšano silo nadaljeval množestveni pritisk sovražnikovih oddelkov na tem ozkem odseku. Se v noči na 28. marca so močne sovjetske napadalne čete navalele na nemške postojanke in dosegle nekaj manjših vdorov, ki pa so jih nemški grenadirji takoj zopet očistili ali zajezili. Podnevi so svoje brezuspešne prebijalne poskuse nadaljevale. Boljševiki so izgubili osem oklopnikov. Nemci so pri čiščenju nekega gozdnega ozemlja vdri v sovražnikova izhodišča, pa so ob koncu boja našli najmanj 830 boljševikov. Dočim so izgube prisilile sovražnika, da je v tem odseku preuredil svoje oddelke in je moral prenehati napade, je na raznih drugih mestih vseeno izvršil nekaj silovitih sunkov na nemško obrambno fronto, vsi pa so se ob junaštvu nemških čet enako izločili.

Dne 30. marca so napadi postali zaradi težkih sovražnikovih človeških in tvarnih izgub precej slabši. V jutranjih urah je strjen ogenj nemškega topništva uničil močnejše sovjetske napadalne sile že v njihovih zbirališčih. Šele popoldne so boljševiški bataljoni in polki s podporo oklopnikov napadli neki kraj, a so bili odbiti. Neka nemška napadalna skupina je pri protisunkovni uničila nad 100 sovjetskih vojakov, ujela pa enega častnika in štiri moške. Tudi vsi nadaljnji prebijalni poskusi so se brez uspešne razbili ob odporu šlezjskih in spodnješkarskih oklopnih grenadirjev. Boljševiki so imeli znova zelo velike izgube.

Boji v južni Italiji

Berlin, 2. aprila. V soboto je prišlo na južnoitalijanskem bojišču do obojestranskega izvidniškega in naskakovalnega delovanja, ki ju je spremljal manjši sovražnikovski topniški ogenj. Nemški grenadirji so deloma v bližinskih bojih odbili več nasprotikovih naskakovalnih čet. Padalci so v severnem delu Cassina iztrgali sovražniku dve oporišči in so pri nekem izvidniškem sunku v južnem delu mesta poglali v zrak hoidro, ki si jo je sovražnik na področju pri kiselovru izgradil v oporišče.

Neomajno zaupanje Rumunov

Bukarešta, 3. apr. »Timpul« pše o dogodkih ob rumunski vzhodni meji: »Naša vojska se junaško upira sovražniku, ki skuša uničiti naše meje. Vse narod gleda

nanjo, vsa srca Rumunov pa preveva neomajno zaupanje. Dežela laže diha, ker ve, da njeni sinovi v tem trenutku ne drže rok krčjem, temveč so v zavesti narodne evropske dolžnosti pograbili za orožje, da bi z njim branili domačo zemljo ali pa padli v boju, da bi po njihovi žrtvi narod v zgodovini še naprej živel. Mirno sta z zaupanjem v svoje postojanke, se upiramo sili boljševiškega kolosa.

»Curentul« izjavlja: »Sovjetska Rusija se bori proti Evropi in poizkuša zavzeti njena vrata, angleški in ameriški zapad pa n'kako počne razumeti položaja. Ne bomo le svoje države, temveč tudi oblike njene civilizacije. V tem trenutku se umikajo vse druge misli in gre le še za rešitev našega narodnega življenja. Napori, ki jih zahtevamo od nas, ne presegajo naših zmognosti. Tudi duhovno smo pripravljeni za te težke trenutke in se borimo dalje z oči, ki ga sovražnik nima, namreč s svojo pravico.

»Capital« pa je zapisal: »Zgodovinski trenutek, ki ga preživljamo, je tako močnejši in njegova senca pada na toliko milijonov ljudi, da bi vsak odstop od smeri, ki jo narekujejo okoliščine prinesel žalostno izkustva. Za Rumune velja danes eno samo povelje, namreč: Naprej v boj!

Ostavka rumunskega finančnega ministra

Bukarešta, 3. apr. Rumunski finančni minister Neagu je odstopil. Za njegovega naslednika je bil imenovan profesor Geron Netta, ki je bil dolgoletni vodja rumunskega gospodarskega znanstvenega zavoda in uživa sloves bančnega strokovnjaka.

Ne gre za politiko!

Ce povprašate tega ali onega o njegovem odnosu do komunizma in njegovega uničujočega početja pri nas, se vedno naletite na marnost, ki se skuša izogniti jasni odgovoru z izgovorom, da se ne spozna na politiko, da se v njo ni nikdar vmešaval in da se tudi sedaj ne vmešava. Skoro neverjetno se sliši, da se še danes najdejo ljudje, ki se hočejo izviti s to frazo, a je vendarle res. Zlasti ženske se rade izgovarjajo, da se jih politika ne tiče, a tudi med moškimi se še dobe taki neopredeljeni. Ta ovirski izgovor dobijo pogostokrat za odgovor tudi, kadar namene pomene na podpisovanje božične narodne pamfletne spomenice. Naletiš na ljudi, ki razvijajo svoje mnenje, da je tudi podpis te spomenice »politika«, pa da so zato v dvomih, ali naj jo podpisajo ali ne.

Pri veliki večini onih, ki se zatekajo k izgovoru o nevmešavanju v politiko, kadar gre za kakršnokoli pojav borbe proti komunizmu, je utemeljen sum, da so tudi sami komunisti ali vsaj njihovi pomagači. Temu bi bila vsaka beseda odveč. Znanost pa je vendarle, da se zdaj komunisti in njihovi simpatizerji že skrivajo med sneopredeljenec, saj se ni daleč čas, ko so oni sami tako strahovali javnost, da si marnostni protikomunisti ni upali jasno pokazati svojega mišljenja. Boj od vsakega drugega dokaza predočuje to dejstvo, kako globoko miselni preobračaji se je izvršil v našem javnem mnenju.

Poleg prikrivajočih se pristavev in simpatizerjev OF pa se skrivajo za frazo, da se ne sme vmešavati v politiko, res tudi mnogi, ki sami niso komunisti in niti ne simpatizirajo z njimi. So to kratkovidni in bojazljivi ljudje, ki so se dali ustrašovati od komunistične agitacije in še vedno nečisto spregledati, da gre pri sedanjih borbi za vse, tudi za nje same. Celotni so med njimi, ki morda res verjamejo, da gre za politiko po zgledu nedavne naše prošlosti, pa da je »za vsak slučaj« bolje, ako ostanejo ob strani. Vsi ti morajo že enkrat spoznati, da je njihova spekulacija v temleju zgrešena in da lahko postane za nje same usodna. Uvideti morajo, da kopljajo svoj lastni grob, če dajejo s svojo pasivnostjo komunizmu potuho, čeprav le indirektno.

Akcija komunizma ni naperjena proti tej ali oni politični stranki in ne proti temu ali onemu nazorskemu taboru. Naperjena je proti vsem ljudem, ki hočejo ostati ljudje in nočejo postati roboti, sužnji. Njegovo uničevanje velja pri nas vsem Slovincem, ki se nečisto ali ne morejo z dušo in telesom vpreči v protinacionalni komunistični jarm. Te so komunisti v množicah pobijali že doslej, jih še pobijajo in bi jih v še množičnejših množicah, če bi imeli pomoč. Nad 20.000 je že žrtev komunističnega morilskega besa samo v Ljubljanski pokrajini, na tisoče je že požganih domačin, na tisoče in tisoče razbitih družin. Komunisti so v Ljubljanski pokrajini tudi že odvržli zadnjo krinko in danes njihovi agitatorji že kar odkrito priznavajo, da jim ne gre za kako »narodno osvobodilno«, temveč za komunistično revolucijo. Kdor je lani to ugotavljal, so ga komunisti proglasili še za narodnega izdajalca, danes to sami edino potrjujejo.

Protikomunistična deklaracija je zato s polno upravičenostjo prišla, da »danes boj proti komunizmu ni politika, ampak osnovna človeška in narodna dolžnost, saj so tiče tako življenja vsakega posameznika, kakor življenja vseh narodov, še posebno malega slovenskega naroda, nad katerim zločinski breznarodni komunizem najbolj besni.«

Res, pri borbi proti komunizmu ne gre za politiko, temveč gre za življenje vsakega posameznika in vse naše narodne skupnosti. Zato ne sme prav nihče ostati ob strani, nihče se izgovarjati, da se »v politiko ne vmešava!«

A. Ki

Zatemištev od 20.30 do 6.

Prpriprave za invazijo

»Neues Wiener Tagblatt« objavlja naslednji dopis iz Berlina:

Ali stojimo pred invazijo? Ako bi sodili po tem, kaj Angleži pripovedujejo in pisarijo, kaj razširjajo po vseh svojih poročevalskih agencijah in kaj napovedujejo z vsemi svojimi podvalami, potem bi si lahko mislili, da je stvar dozorla in da se bo vdr vsak čas sprožil. Bilo bi zaslužno delo, če bi se enkrat zbrale vse domneve, napovedi, obljube in prerokovanja, s katerimi so Britanci svetu skušali povedati, da je blizu največja vojaška operacija, ki jo doslej pozna zgodovina. Angleži so obenem podvzeli tudi razne ukrepe, ki naj bi napravili v svetovni javnosti vtis kakor da stroj za invazijo že deluje s polno paro. Najprej so prepovedali vsak izvoz angleških dnevnikov z edino izjemo jutranjih listov, ki pa so očitno podvrženi posebno strogi cenzuri. Ta ukrep utemeljujejo s tem, da se ne sme prav nič zvedeti o pripravah za vdor na evropsko celino. Število govorov, v katerih se omenja vdor, gre že v stotine in zmeraj se še najde kak odgovorni politik ali celo general, ki napoveduje bližnje boje operacije ter že govori o njih kot o velikih junastvih in sijajnih zmagah.

Besedičen o vdoru naj ima dvojni namen. Predvsem naj nasprotuje vsepi bojazni in ga omeji v njegovih ukrepih, razen tega pa naj opogumi domače prebivalstvo, kar je verjetno tudi najvažnejša naloga tega besedičenja, ter vlije zavezniški Sovjetski zvezi nado da bodo Anglija in Zedinjene države vsekakor, čeprav gotovo ne ob določenem roku, izpolnile svoje obveznosti. Ni dvoma, da so na angleškem otočju znatni oddelki britanske in ameriške vojske. Tudi ni dvoma, da so dobro oborožene in v neprestani vajah izvežbane, dejstvo pa je tudi, da glede bojnega izkustva, vojaških sposobnosti in žilavosti nikakor niso kos mnogokrat preizkušeni nemški vojakom. Celotno se lahko reče, da angleški vojak ni niti od daleč doraščal nalogi, ki ga čaka v borbi z nemškim vojakom. Za to trditve je mnogo dokazov. Britanci in Američani so se v Afriki, na Siciliji in sedaj v južni Italiji bojevali vedno z veliko premočjo proti številno manjšim nemškim oddelkom. Pri Cassinu se že mesece zamaletavajo proti mali nemški skupini, ki je izpostavljena vsemu težkemu modernemu orožju sovražnika in vsaj silovitosti njegove tehnične zmogljivosti. V takem boju pač ne odločuje stroj, ampak močstvo z vojaškimi vrlinami.

Kljub raznim razglabljanjem o vdoru se po posvetovanju v Teheranu noka tema vsekakor ni več nacila. To je invazija z jadranskega

prostora na Balkan. Postalo je tiho, o tem se več ne govori, o tem se ne kujejo nika narti več. Zakaj neki? Odgovor na to bi utegnil biti članek »New York Timesa«, ki našteva vse mogoče načine za invazijo in ki pravi, da je splošno znano, da sta Roosevelt in Churchill v Teheranu privolila v to, da opustita vsak načrt anglosakega vdora preko Balkana. To pa zaradi tega, ker je vzhodna Evropa prepričana Sovjetski zvezi kot vplivno področje. Zato pa je Stalin zahteval otvoritev »sveče fronte« v zapadni Evropi in sta mu, kakor pravi list, Roosevelt in Churchill tudi to obljubila. Ako je stvar taka, nadaljuje »New York Times«, je s tem pojasnjeno mnogo tega, kar se je zgodilo v Italiji in v Sredozemlju. To bi bil tedaj odgovor na vprašanje zakaj so Anglosasi od Mihajloviča prešli k Titu, zakaj so čisto naglašali, da so njihovi glavni cilji v Sredozemlju že doseženi, in zakaj so prenesli vrhovno poveljstvo in po vsem videzu tudi cele armade z bojišča v Sredozemlju na angleško otočje. Iz istega razloga uporabljajo Angleži in Američani pri Cassinu in Nettunu premalo svojih razpoložljivih vojnih sredstev.

Kar tu pripoveduje ameriški list kot nepotrjeno in nedoločeno mnenje, je za evropske države, ki stoje v obrambi proti boljševizmu, že davno popolna gotovost Roosevelt in Churchill sta v Teheranu pred Stalinom kapitulirala tako brez pridržka, da sta morala opustiti celo svoje vojaške načrte da bi ustregla Stalinu. Poslej se vsi napori za vdor osredotočajo v smeri z zapada.

Res je, da bi polom vdora pomenil smrt, kakor je nedavno zapisal neki britanski general v listu »Evening News«, res pa je tudi, da bi predolgo odlašanje popolnoma izpralo sovjetskega zaveznika, kar je omenjeni general tudi priznal. To »največje vojaško dejanje zgodovine«, kakor imenujejo invazijo Angleži, pomeni zanje največjo preokupacijo. Zato je razumljivo, da vlada v Londonu zelo resno razpoloženje, ki se stopnjuje tem bolj, čim bolj se približuje kazalec dvajseti uri. Kakor je Henderson, podtajnik v angleškem finančnem ministrstvu izjavil, kaže ura sedaj pet minut pred dvajsetjo. Za sedaj se Angleži težajo s tem, da letalski napadi na Nemčijo niso samo priprava za vdor, kakor so govorili doslej, marveč že začetek same akcije, kakor je označil poveljnik ameriških letalskih sil zadnje teroristične napade. Po njegovem so to prve bitke ogromne borbe. Kako so se iztekle, je znano. Velike izgube anglo-ameriškega letalstva pri nočnih in dnevnih napadih so to dovolj pokazale.

Zborovanje židov v Moskvi

Stockholm, 3. apr. V nedeljo popoldne je bilo v Moskvi že večkrat napovedano veliko židovsko zborovanje, ki je na demonstrativen način prepričalo vse svet, o sta židovska rasa in boljševiška kuga enota in da se je iz židovskega boljševizma poročila ta vojna, ki jo boljševizem sedaj vedno znova ne. Tri ure so se vrstili židovski zastopniki na govorniški odru ter so v rusčini in v židovskem narečju slavili Stalina in boljševike. Središčna zanimanja je tvoril govor moskovskega rabina Schlipperja, ki je klical milost božjo in pomoč Jehove, ki tudi Mojzesa ni zapustil, za bojevnike boljševiške armade, v kateri vrstah se rano ob rami z boljševiki bore tudi sinovi hebrejskega naroda.

Da bi dokazali svoje junastvo in število »sovjetskih junakov« židovske narodnosti, sta govorila dvakratni odlikovanec Goldstein in junak Sovjetske zveze Weinstein o junastvih židovskih borcev.

V Zedinjenih državah se jasni

Ženeva, 3. apr. Narasčajoča bojazni zaradi sovjetske politične premoči v zvezi s pomankanjem lastne ameriške zunanje politike jasno izraža v nekem članku ameriški list »Times«, ki piše: Ameriški javnosti se sedaj polagoma odpirajo oči in spoznava popolno nesposobnost vlade Zedinjenih držav, da bi vodila ameriško zunanjo politiko, ker se že sedaj pripravljajo na volivno kampanjo za četrto Rooseveltovo izvolitev. V Zedinjenih državah so končno le opazili kako tiho so pokopali atlantsko listino. Zato so prišli Američani do prepričanja, da tudi druga svetovna vojna ni rodila nikakih pozitivnih uspehov. V dokaz tega navaja ameriški list izjavo washingtonskega dopisnika »New York Timesa«, o katerem je znano, da je dober prijatelj zunanje ministra Hulla. Dopisnik Arthur Krock je namreč zapisal: »Le jasna in odkrita izjava predsednika in zunanje ministra bo lahko odpravila bojazni, ki se je pojavila v zadnjem času. Zameglitev naše politike je povzročila diplomatsko nedelavnost. Sovjetska zveza bo obvladala povojno obnovo, oziroma že danes obstoja neko sovjetsko prvenstvo.«

Podobno piše Anne Mc Cormick, ki opozarja na stalno slabšanje medzvezniških odnosov vse od Teherana dalje.

Londonski dopisnik »New York Timesa« ima iste skrbi kakor njegovi tovariši v domovini: in pravi, da je Amerika popolnoma pasivna, dočim je Moskva politično aktivna.

Angleški tehnik »Spectator« je mnenja, da je nujno potrebna nova angloameriško-sovjetska konferenca zunanjih ministrov, ker so se po moskovski konferenci v oktobru pojavila mnoga nova vprašanja. Sporazum med glavnimi zaveznicami pa je tem bolj nujno potreben, ker bo morala zavezniška enotnost prestopiti v bližnjih tednih teče prekizue tako na diplomatskem kakor na vojaškem polju.

Židovski izkoriščevalec v koncentracijskem taborišču

Bukarešta, 1. apr. Z osebnim posegom maršala Antonescuja je bil izrčen roki pravice neki židovski izkoriščevalec. Okoristil se je s težkim položajem rumunskih beguncev iz severovzhodnega rumunskega operacijskega področja in za en sam transport evakuiranega blaga iz Jasov v Bukarešto zahteval 3 milijone lejev. Oba tovarna vozova, s katerim je prevažal blago, sta bila zaplenjena v korist vojaštva, žida pa so odgnali v koncentracijsko taborišče. Rumunski javnost, ki je v zadnjih dneh imela večkrat priliko zvedeti o stihnih izkoriščevanju židov, z zadovoljstvom odobrava dejanje državnega vodje, ki naj bo sverilen zgled sličnim izkoriščevalcem.

Poziv za oddajo pnevmatik

V smislu naredbe šefa pokrajinske uprave VIII. št. 1153/2 z dne 17. marca 1944. (Sl. 1. št. 39/20 ex 1944) se morajo oddati dne 5. aprila med 13. in 18. uro pnevmatike (plašč in zračnice) velikosti 4.00 krat 15, 4.50 krat 15, 5.00 krat 15 in 5.50 krat 15.

Oddajo se tudi pnevmatike vozil, ki so bila osigurana (rezervirana — »sichergetellte«) po VI. SS in policijskem vodji v XVIII. obrambnem okrožju — vodilni štab za pobijanje tolpe.

Kraj oddaje: »Javna skladišča«; Ljubljana, Ciril-Metodova (bivša Tyrseva) št. 33, skladišče št. 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili pozivi.

Profesorji

so najvidnejši nosilci in posredovalci naše ustvarjalne kulture. Izobrazba mladine slioi na izobrazbi in razumevanju profesorjev. Najlepše vez med profesorjem in študentom pa spleta njuna največja prijateljica: lepa knjiga. Težko si predstavljamo šolo brez slovenske knjige. In še težje slovensko šolo brez slovenske knjige. Vsi vemo da dolžnost profesorjev, da morajo vprav oni najprej in najbolj spoznati vsako novo domačo knjigo. Težava je v tem, da si večina knjig ne morejo kupiti. Knjižna tombola Zimske pomoči pa bo profesorjem zastoj (saj 10 lir danes skoraj nič ne pomeni) podarila nekaj na novo natisnjenih, nekaj pa prirejenih slovenskih knjig.

Profesor bo moral imeti v svoji knjižnici Jurčičev »Cvet in sad« v novi izdaji. Roman je priredil priznani slovenist in jezikoslovec prof. France Jesenovec, uvod pa je napisal temeljito in široko izobraženi kulturnik Božidar Borko. In povrh h do v romanu se ilustracije prof. S. Šantla. Profesor bo moral spoznati novo izdajo Gregorčičeve pesnitve »Ojtki«, ki bo izšla v posebni knjižici in v bogati opremi. Profesor, poslanec Lepote, bo užival od Debejakovih bakrorezih v res lepem Dularjevem romanu »Krkia umirae«.

Gospodje profesorji! Mogli bi vam govoriti še o nadaljnjih knjigah, ki jih boste prejeli pri knjižni tomboli Zimske pomoči. Vemo pa, da ste se že sami povsem prepričali o velikem pomenu knjižne tombole. Veste tudi, da tako po vsebini in obliki bogatih knjig slovenski knjižni trg še ni imel. Vemo, da ste v teh dneh, ko ste po solah razdeljevali tablice za knjižno tombolo, vi sami kupili prvi in največ ablice. Ves trud, ki ga imate z razdeljevanjem tablic med dijaštvo, vam bodo povrnil knjige, ki jih boste prejeli pri knjižni tomboli.

Zimska pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli:

Ker je s 1. aprilom Zimska pomoč likvidirana, se odslej prošnje več ne sprejema.

Kramer Jurij, mlinsko-strojno podjetje v Ljubljani, poklanja za svoj rojstni dan znesek 500 lir Socialni pomoči.

Za informacije glede »Zimske pomoči« kličite: 47-57! Prostor »Zimske pomoči« so na Gospodarski cesti 2/L. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih polnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Zimska pomoč — ček. račun 16.580«.

Novo nemško trožje

V »Berliner Illustrierte Zeitung« podaja vojni poročevalec Hartmann zanimive podrobnosti o novem nemškem pritlikavem odlozku, ki nosi naziv »Goliata«. To novo trožje se da primerjati torpedu, ki ga vozdijo in ravnaajo iz daljave. Napolnjen je s tako udarnimi razstrelivi, da razbije na krepkejši bunker in najdebelejši tankov oklep. Na kraj uporabe prepeljejo »Goliata« v posebnih vozilih, od katerih jih spustijo proti sovražniku. Razstrelivo, s katerim je napolnjen mali oklopnik, je nemška tajnost ter ima izredno probojno silo. Beton in jeklo se ne moreta ustaviti učinku tega razstreliva, ki ma razen tega še izredno velik akcijski polmer.

Hartmann podaja tudi nekoliko zelo poudčnih slik o tem pritlikavem vozilu. Ena izmed slik kaže, kako se »Goliata« z znatno brzino, voden iz daljave, bliža velikemu sovražnemu topu in ga popolnoma razbije. Prednost novega oklopnika je tudi v tem, da je majhen ter zelo okreten in ga sovražnik zaradi tega iz daljave ne more opaziti, marveč ga odkrije šele na kratko razdaljo, ko je že prepozno. Na drugi strani pa je zelo nevarno poskušati s strelom uničiti »Goliata«. V primeru točnega zadetka je tudi napadalec sam v veliki nevarnosti zaradi izredne probojne sile razstreliva, s katerim je napolnjen »Goliata«. Ti pritlikavi oklopniki so se na vzhodni fronti že zelo dobro izkazali in so nemškemu vojakom olajšali mars kak težak boj.

Orlando živ

Tržaška »Deutsche Adria-Zeitung« poroča iz Milana: Britanska poročevalska služba je javila, da je bil italijanski državnik Viktor Emanuel Orlando ustrejen na povelje nemških vojaških oblasti, sedaj pa je rimski radio prinesel razgovor z Orlando. Bivši italijanski predsednik vlade je izjavil, da ga sicer Nemci niso ustrelili, pač pa so Anglosasi njegovo stanovanje razbili z bombami in se je pri tem komaj oteel smrti.

Boljševiška nevarnost za britanski imperij

Bukarešta, 30. marca. Nevarnost, ki jo predstavlja za angleški imperij Sovjetska zveza, prikazuje v svojem članku list »Viatka«, ki opozarja, da se taktične metode Moskve sicer menjaajo, da pa je njen glavni cilj še vedno isti: namreč svetovna revolucija in prevrat vsega svetovnega reda. Vsi dogovori, ki jih je Stalin sklenil, so služili le prikrivanju teh revolucionarnih namenov. Nikakega dvoma ni, da bi Stalin po porazu Evrope napadel postojanke Velike Britanije na azijskem področju, kjer je že sedaj s privolitvijo, če ne naravnost s pomočjo Zedinjenih držav, pridobil precej ozemlja.

»Kratkovidna angleška politika«, ugrtavlja ob koncu rumunski list, je priznala Sovjetski zvezi izhod na Vzhodno morje in preko Črnega morja. Že sedaj lahko vidimo sovjetsko ekspanzivnost, ki se razvija v smeri Perzija v smeri Perzijskega zaliva. Indije in Kitajske.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE

Zatemištev od 20.30 do 6.

Gospodarstvo

70 let uradniške kreditne zadruge v Ljubljani

Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, bo zaključil svoje 70. poslovalno leto z redno skupščino, ki jo sklicuje za soboto dne 15. t. m. Konzorcij je bil na osnovi zadrugnega zakona iz leta 1873. ustanovljen leta 1874. pod imenom »Hranilni in posojilni konzorcij L. uradniškega društva avstrijsko-ogrske monarhije«. Do leta 1874. je obstajala v Ljubljani samo nekaka ekspoziura največje tedanje zavarovalne družbe »Prvega uradniškega društva na Dunaju«.

Konzorcij je ostal v zvezi z dunajskim društvom kot svojo gospodarsko centralo in je opravljal vse lokalne posle centralnega društva, predvse življenjsko zavarovanje. Društvo je zato dajalo konzorciju v tekočem računu potrebne kredite za dajanje podpor in cenah posojil. V primerjavi z drugimi tedanjimi konzorciji, ki so enako nastali in živeli v enaki zvezi z dunajsko centralo, se ljubljanski konzorcij ni posebno razvijal. Med drugimi lokalnimi zadruži so neugodno vplivala narodnostna trenja in pristranost. Ker je bilo v tedanji dobi vse delo za razna stanovska in gospodarska vprašanja državnega uslužbenstva osredotočeno na krog konzorcijskih funkcionarjev, so se v konzorciju kljub vsem drugim neprilikam ustvarjali že v prvi dobi solidni temelji za vse kasnejše uradniške organizacije v Ljubljani in na deželi.

Leta 1901. je v konzorciju nastopil preokret. Nekaterim novim funkcionarjem, ki so pričeli z intenzivnim načrtnim delom, je kmalu uspelo razširiti delokrog konzorcija in preustroiti notranje delovanje. Konec leta 1908. je bila slovensčina proglašena kot službeni jezik konzorcija. Vojno dobo 1914.—1918. je konzorcij prestopil brez vsakršnih materialnih izgub. Po prevratu leta 1918. je konzorcij postal samostojen. Uspelo mu je z domačimi večjimi vlogami ne samo da je odplačal ves dolg pri centrali na Dunaju, temveč tudi, da je z urejenim dajanjem posojil začel v resnici pomagati zadolženemu uradništvu. Z letom 1921. se je pričel razmah, ki je kmalu, zlasti pa od dobe članstva pri Zvezi nabavljajnih zadrug, privedel do zadovoljive stalne višine.

Leta 1931. si je konzorcij zgradil v centru L

Kronika

* 57 milijonov mark za Zimsko pomoč. Cestne zbirke za Zimsko pomoč v Nemčiji so letos prinesle nad 57 milijonov mark. V primeru z lanskim letom pomeni to lep napredek, kajti lani je bilo nabrano samo 44 milijonov mark.

* Osemdesetletnica soustanoviteljca nemških državnih železnic. V Bebenhausenu pri Tübingenu je doživel 80. leto svoje dobe upokojeni državni tajnik dr. h. c. Karl Stieler, ki je bil od leta 1908. do 1919. predsednik glavnega ravnateljstva državnih železnic v Württembergu ter si je stekel zgodovinske zaslugе kot soustanovitelj nemških državnih železnic.

* Smrt znanega francoskega generala. V Parizu je umrl 93 letni general Edouard de Castelnaud, eden najbolj znanih francoskih vojskovodij v svetovni vojni. Udeležil se je bitke za Lotarinsko, bitke ob Marini ter bil v francoskem generalnem štabu pomočnik generala Joffreja. Po svetovni vojni se je posvetil politiki ter bil zvojen tudi za poslanca.

* Smrt znanega higienika. V Monakovu je umrl upokojeni državni tajnik prof. dr. J. Kaup. Pokojnik se je narodil leta 1870 v Mariboru in se je že v svojih mladih letih začel baviti z vprašanji socialne in rasne higiene. Leta 1912 se je preselil v Nemčijo, kjer je postal med svetovno vojno svetovalec za zdravstvo pri vrhovnem poveljstvu nemške vojske. Posebne zaslugе si je pridobil kot raziskovalec koleričnih in tifusnih bolezni. Predvsem se je dr. Kaup bavil z vprašanji konstitucijske higiene ter si je v tej stroki pridobil naravnost pionirske zaslugе za Nemčijo.

* Stiri žrtve snežnega plazu. V Palfauu se je primerila v noči na 28. marca huda nesreča. Ob 23. se je utrgal za Gamstela močilen snežni plaz, ki je odnesel s seboj veliko množico drevesnih debel. Plaz je drvel proti dolini in popolnoma zasul neko šolsko poslopje. Ker so bili v zasuti hiši ljudje, so začeli šolo odkopavati in iz nje rešili še živo 39 letno nadučiteljevo ženo Karolino Perovo, ki ima moža na bojišču. Žena pa je kmalu potem, ko je bila rešena, umrla. Poleg Perove so našli mrtva dva njena otroka. 7 letno dekle in 4 letnega sinčka ter 15 letno služkinjo. Snežni plaz je ugonobil tudi hlev z dvema kravama. Listi pripominjajo, da se je pred 50 leti na istem mestu zgodila podobna nesreča, tedanji plaz pa se je ustavil nekaj metrov pred prostorom, na katerem je stala tedaj šola.

* Za pisanje boste sinu ali hčerki z majhnim denarjem pripravili velikansko veselje. V knjigarni ali pri upravi Jutru mu kupite knjigo, ki jo navdušeno prebira staro in mlado. To je indijanska povest »Brzonožec in Puščica«.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Po kratki in mučni bolezni je preminila ga. Minka Vuga, rojena Zajc. Za njo žalujejo soprog inž. Odon, starši in številno drugo sorodstvo. K večjemu počitku bodo pokojnika spremili v torek ob 17. uri izpred kapelice Leoniške na pokopališču k Božjemu grobu v Štepanji vasi. — Za vedno je zapustila svoje učiteljice v pokolu in posestnica ga. Pavla Suhadolnik, rojena Götzl. Za njo žalujejo soprog Franjo, brat Adolf in drugo sorodstvo. Pogreb blage soproge bo v torek ob pol 12. iz hiše žalosti na farno pokopališče v Borovnici. — Dotrpel je trgovec g. Josip Mahnič. Zapuščila soprogo, hčerko in drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo pokojnika spremili v torek ob pol 15. iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Naj v miru počiva! Užalosteno svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Poletni čas. Uvedbe poletnega časa smo se v vojni dobi tako navadili, da nam je bil večerajšnji premik ure razumljiv sam po sebi. Nič več ni treba ljudem dovedovati, zakaj je uvedba poletnega časa potrebna, vse to že dobro vemo in ni nikogar, ki bi temu nasprotoval. Sončne luči je že v zgodnjem jutru dovolj, da lahko gremo na delo, ne da bi potre-

NOVO IZŠLO!

Delo slavnega pisatelja Aleksandra Dumasa

Trije mušketirji

Dve knjigi nad 800 strani, vezano 180.— ali 200.— se v vseh knjigarnah in pri založbi KNJIGARNA ANT. TURK NASL. LJUBLJANA, PRAZAKOVA ULICA ŠT. 12

Kultura

Iz operne kronike

Ponovna uprizoritev Mozartove operne mojstrovine »Don Juan« ne preseneča, saj sodi to delo v železni repertoar, ki se z umljivo upravičenostjo vrača v večjih ali manjših predelkih v vsa gledališča. Mozartova glasba je ostala tudi v tej zamračeni dobi svetovnozgodovinskih odločitev dragocena vrednota evropske kulture in življenja in si brez nje komaj še lahko mislimo vse to, kar se nam zdijo v evropski kulturi nadčasovno in občečloveško žlahtno in nemilostno v svoji dragoceni slovesnosti »Don Juan« je predobro znanec slehernega zvestega gledališkega gosta da bi ga bilo treba predstavljati, označevati in uvrščati na vrednotno lestvico evropske glasbe. Podoba nenasitnega v svojem pogumu drznega in skoraj že demoničnega uživalca, ki je svojo človečnost strnil v neuteljeno slovesno erotično strast, je prav preko glasbe prešla iz poezije v široko popularnost in se uvrstila med najbolj znane slovesne tipe Mozartova glasba je obdarila Da Pontejevo dramo srečno besedišču s tolikimi melodičnimi bogastvom, s takimi potratnimi domisleki, genialne glasbene fantazije da je ta opema skladba ljuba vsakemu količnik doživljaju prijatelju muzikalne dramatike in da se je kot opera vseh oper, kakor jo je imenovali neki skladatelji, uvrstila med dela, o katerih obstoji zares že cela literatura.

Zadnje uprizoritev (1937-38) v ljubljanski Operi je režiral tedanji ravnatelj M. Polič in nje premiera je bila v zvezi s proslavo 25letnice umetniškega dela tega, za ljubljansko Opero nedvomno zaslužnega glasbenika. Takrat je pel naslovno vlogo Robert Primožič izmed tedaj nastopajočih in ostal v nov zasedbi sicer J. Betetto kot neprekosljivi Leporello. Tako nam je sedanja uprizoritev, katere pripravo in uspeh si delita inž. P. Golovin kot re-

bovali elektrike. Zato pa lahko zvečer prejšle k počitku in s tem spet štedimo električno energijo. Bolj kakor kdaj koli prej je ljubljana letos prešla povsem nemoteno iz zimskega v letni čas. Zadoštevajo se samo kratka objava in že se je življenje v ponedeljek zjutraj razvijalo dalje po novi časovni ureditvi.

u— Lepo vreme imamo, odkar se je marec za slovo stregel z aprilom, da so kar junje frčale. Sneg, ki je zapadel v noči na 1. aprila, je skopnel že v soboto dopoldne in zabrozgane ulice so bile kmalu spet povsem suhe, kakor da ni kanila niti kaplja z neba. Se to presenečenje nam je pripravil prvi april da v soboto dopoldne sredi najlepšega sončnega vremena začelo za kratek čas deževati iz redkih oblakov. Poškropljeni so bili samo nekateri predeli mesta. Noč na nedeljo je bila jasna, polna mesečine. In cvetna nedelja se je prisimjala tako vedra in sončna, da si lepše nismo mogli želeli. Kakor da so iz najfinjšega marmorja, so se razkazovale planine Čepurav je ves dan plihal lahni veter, se je vendar ozračje ogrelo do 12°C in si videl mnogo ljudi posedevati po klopih, ki so že nekaj časa razmeščene po naših parkih in trgih. V jasnih nočeh pa živo srebrno še rado zdrkne za kakšno stopinjo pod ničlo, čemur sledi potem spet jasen in sončen dan. Tako je bilo tudi včeraj, v ponedeljek.

OBIŠČITE VELIKO VELIKONOČNO RAZSTAVO V OBERSNELOVIGALERIJI

Ker so nepredvidene ovire onemogočile mnogim obiskovalcem obisk razstave ob nedeljah dopoldne, bo razstava od danes dalje odprta vsak dan od 20. ure zvečer tako, da bo vsakemu obisk omogočen.

u— Živilski trg je navzlic toplejšim dnevom še vedno v znamenju poslavljajoče se zime. Zelenjave ni, samo čebule in česna je še dovolj naprodaj. Pri semenih vlada razumljiva živahnost, kajti kdo se ni preskrbel s semeni prej, skuša sedaj nadomestiti, kar je zamudil, kajti dnevi za pomladno setev so vedno bližje.

u— Drveni ob 18. uri bo v mali filharmonični dvorani VI. javna produkcija gojenec šole Glasbene Matice. Nastopilo bo 17 gojencev iz klavirskega, violinskega, solopješkega oddelka in oddelka za flavto. Iz klavirskega oddelka bodo nastopili gojenci Olge Kolaričeve, Viktorja Sonca, Bože Černičeve in Majde Bonsackove. Violinski oddelki bo zastopani z gojenci Avgusta Ivančiča in Karla Sanciha. Oddelki za flavto z gojenko Slavka Korošca in oddelki za petje z gojenko Vande Wistinghausnove. Opozarjamo, da je začetek točno ob 18. uri in ravnateljstvo najvjudneje vabi vse, ki se zanimajo za glasbeni pouk, da posejijo to produkcijo. Podrobni spored je na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

Oglejte si VELIKONOČNO RAZSTAVO prof. SAŠE ŠANTELJA, ki razstavlja 18 SVOJIH IZBRANIH DEL V PREHODU NEBOTIČNIKA — SALON KOS

u— Sentjakobska knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7, posluje od 3. aprila dalje vsak delavnik dopoldne od pol 10. do 12. popoldne pa od 3. do 7. S tem popravljamo namotico v nedeljski številki, češ da je knjižnica te ure zaprta.

u— Prvošolci-lice in drugošolci-lice, prijavite se z aprilom v tukajšnji korepetitorij »Napredek«. Redni vsakodnevni pouk. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

u— Prigode malega Murččka je naslov novi mladinski pravljici, katero je bogato ilustriral ga. ing. arh. Vogelnikova. Knjiga izide za Veliko noč v založbi L. Schwentner. Prešernova ul. 3.

u— Učite se strojepljati! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj (dnevni in večerni) pričnemo 4. in 5. aprila. Moderna strojepljalska, desetstarna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno, učnina zmerna. Informacije in prospekte dalje: Trgovsko učni zavod, »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Dijaki-lice srednjih šol, prijavite se z aprilom v tukajšnje tečaje posameznih predmetov. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2-II.

u— Srednješolcem-licam in posebej visokošolcem-licam se priporoča, da izkoristijo prosti čas za priučitev strojepljarskega znanja vsakomur vedno koristno. Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji pričnemo 4. in 5. aprila. Učne ure po želji obiskovalcev. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informacije in prospekte: Trgovsko učni zavod, »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Z Gorenjskega

Osemdesetletnica celovških gasilcev. Letos obhaja prostovoljno gasilsko društvo v Celovcu 80 letnico svojega obstoja. Za veliko noč leta 1864. je imela ta ustanova svojo prvo javno produkcijo, za katero je dal pobudo Celovčan Ferdinand Jergič. Gasilsko društvo je šlo leta 1864. štiriinajst gasilcev.

Iz Kranja. Meseca aprila bo v Kranju več prireditev, med drugim se obeta gostovanje koroškega kvarteta, dva pestra večera in še nekaj zabavnih prireditev. Nedavno je obiskal Kranj višji skupinski vodja Müller-Seifert, ki ga je župan Mörth pristrčno pozdravil. Častni gost se je vpi sal tudi v spominskih knjigo mesta Kranja ter se zanimal za dokaze iz kranjske zgodovine iz dobe Gotov in Langobardov.

Nov občinski komisar v št. Vidu. Po smrti šentvitskega župana Lovrenca Maurerja je imenoval deželni svetnik za kranjsko okrožje novega komisarja vodjo šentvitske občine, ki bo upravljal tudi občino Medvođe. Za novega župana obeh občin je imenovan g. Knaupp.

Nesreča na avtomobilski vožnji. 33 letna Marija Pišingerjeva iz Celovca je padla iz drvečega avtomobila ter se hudo poškodovala. Zdravi se v celovski bolnišnici.

S štajerskega

Sestank obratnih zaupnikov v Mariboru. Okrožni vodja Strobil je sklical v Maribor sestanek obratnovodij v okviru ondotnega Heimatsbunda. V svojem poročilu je podal pregled o trenutnem vojaškem in političnem položaju ter pozval navzoče, naj vplivajo na delavstvo, da bodo storitve v obratih še večje kakor dotlej.

Obisk vojaške bolnišnice v Radgoni. Predstavnice žentstva iz Ljutomer, Veržaja in Radencev so te dni obiskale vojaško bolnišnico v Radgoni, kjer so razdelile vojakom pecivo, cigarete in slične drobničarje. Obenem je delkiški pevski zbor iz Ljutomera ranjencem zapel nekaj vzpodbudnih pesmi.

Razstava o letalskih strahovalnih napadih v Trbovljah. Potujočo razstavo o strahovalnih napadih terorističnih bombnikov so prenesli najprej iz Celja v Ptuj, zdaj pa jo imajo v Trbovljah, kjer si jo ljudje ogledujejo z velikim zanimanjem.

Združene malih vrtnarjev se je ustanovilo v Mariboru. V torek 4. aprila bodo imeli člani društva svoj prvi sestanek, na katerem bo dalj strokovne nasvete vrtnarski mojster Kogercer.

Praznični večer v Mariboru. Taboriščna skupina ženske mladine v Mariboru je priredila v petek 31. marca ob 17. mariborski domačinski večer z igro, petjem in plesom.

Imenovanje v SA. Po smrti voditelja bramborske standarte za vrhadni del celjskega mesta Seppa Eggerja, ki je padel kot žrtev tolovajev, je prevzel vodstvo standarte SA vodja Studentskega.

Odklapanje. Z železnim križcem 2. razreda je bil odklapan vojak Anton Penič iz celjskega okrožja. Nadalje sta prešla isto odklapanje grenadir Martin Žumer iz pujske okolice ter desentnik Stanislav Prajferič.

Nezgoda. 30 letni Jožef Čerapnik se je polil z vročo tekočino po nogah in se nevarno poparl. — 43 letni železničar Franc Trobenta iz Maribora se je spotaknil ter si zlomil desno nogo. — 8 letna Anica Penarjeva iz št. Ilja v Slovenskih gorah je padla iz vagona in se ranila na glavi. — 23 letna Matilda Pintarjeva iz Maribora si je zlomila nogo. Imenovani se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora. Pokrajinski upravni odbor v Trstu je na svoji seji 30. marca odobril proračun pokrajinske uprave za leto 1944. In razen tega proračuna občin Trst, Bukovje, Kosana, Gračevo, Fogliano, Tržič, Repentabor, Milje, Ronki, Postojna, Sv. Peter na Krasu, Sv. Peter ob Soči, Dolina, Šmihel pri Postojni, Sežana, Zgonik, Turjak in Slavino.

Spremembe glede prijavnih predpisov. V smislu odredbe Vrhovnega komisarja operacijskega področja Jadransko Primor-

je so bile uveljavljene nekatere prijavne spremembe. V smislu odredbe se mora vsaka oseba, ki biva na omenjenem področju ali ki se mimogrede mudi na njem, prijaviti v 24 urah. Vsaka oseba, ki je obvezana k prijavi in ki ni tega doslej še storila, se mora prijaviti v enem tednu po objavi novih predpisov. Odredba vsebuje še druge podrobnosti in predvideva za kršitve globo do 20.000 lir ter zaporno kazen do 3 mesecev.

Pomoč ubožnega »zavoda« v februarju. V letošnjem februarju je nudil tržaški ubožni zavod denarno in drugo pomoč sirotam in starčkom, skupno povprečno dnevno 1743 osebam. Kakor znano, nudi omenjeni zavod revnim slojem tudi brezplačno prenočišče. Tako je prenočilo v februarju v ljudskem prenočišču Scipiona Sandrinelli 8818 oseb, dnevno povprečno 304, v ljudskem prenočišču v ulici Gozzi 7275 oseb, povprečno dnevno 251, v ženskem prenočišču v Pascolijevi ulici 2412 žensk, povprečno dnevno 83, v moškem nočnem zavetišču pa 1629 moških, povprečno dnevno 56.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 57 letni Alojz Švec, 72 letni Anton Starc, 74 letna Josipina Albrecht, vdova Štoka, 67 letna Katarina Gardevič, 84 letna Helena Furlani, vdova Žigon, 72 letna Franciška Mozečič-Piščanec, 79 letna Josipina Kravajna, 78 letna Katarina Ivolič, 85 letna Marija Rupnik vdova Sandrin, 82 letna Antonija Godina vdova Zubin, 48 letni Rafael Jerončič, 96 letna Antonija Mijočič vdova Zekan, 56 letna Josipina Bernic, 49 letni Franc Mevlja in 40 letni Peter Suško.

Smrt bivšega japonskega častnega konzula. Umrli je bivši japonski častni konzul v Trstu Robert Schnabl. Bil je navdušen prij

